

Forpersonens beretning omhandlende bestyrelsens arbejde i 2025 fremlagt ved generalforsamlingen marts 2026:

Børne- og ungdomspsykiatrisk selskab har pr 1. februar 2026 495 medlemmer.

Bestyrelsen konstituerede sig efter sidste valg på følgende måde:

Forperson: Nina Tejs Jørring

Næstforpersoner: Dorte Linde-Bech og Pernille Darling

Kasserer: Yamuna Ratnasingham

Webredaktør: Kasper Jessen

Høringsansvarlige: Niels Bielenberg og Søren Dalsaard

Uddannelsesansvarlig: Christine Ebbesen

Selskabet har en række udvalg og interessegrupper, som varetager et kæmpestort og vigtigt arbejde. Udvalgene mødes med bestyrelsen online en gang årligt og deres arbejde er afgørende for hvilken retning selskabet og vores fag udvikler sig. Tusind tak til jer alle for jeres store indsats! Se mere om udvalgene og grupperne på vores hjemmeside.

I dette år blev to interessegrupper etableret:

Interessegruppe for Psykofarmakologi: Forperson Peggy Törn – peggy.torn@psykiatrien.rm.dk, Kasper Jessen, Pernille Rønn Hoek, Erik Døssing, Anne Virring og Rikke Wesselhøft

Interessegruppe for Psykopatologi: Forperson: Farshid Monshizadeh Tehrani – mail: bup.psykopatologi@gmail.com, Kasserer: Lília Monteiro. Bestyrelsesmedlemmer: Ida-Marie Mølstrøm, Jacob Bülow og Kasper Jessen.

I løbet af året etableredes en redaktionsgruppe, som Yamuna også er ansvarlig for sammen med en gruppe stud. med'er og yngre læger, som bistår os med SoMe-arbejdet. Under denne gruppe hører også selskabets podcast *Spirende Sind*, som udgiver podcasts, der er rettet specifikt mod medlemmerne. Redaktionen arbejder på at etablere en Instagram-profil, der skal oplyse generelt om børne- og ungdomspsykiatri.

Vi har en lukket facebook-side kun for medlemmerne, og vi udsender en række nyhedsbreve. Vi udsender primært nyhedsbreve kun til medlemmerne. I sjældne tilfælde udsender vi også til eksterne interessenter, da man kan tilmelde sig et nyhedsbrev vis vores hjemmeside.

Vi har en LinkedIn-profil, der primært har et eksternt kommunikationsfokus.

Bestyrelsen har i denne periode afholdt to seminarier, flere fysiske og mange virtuelle møder, for at kunne varetage selskabets mange forskellige opgaver.

Børne- og ungdomspsykiatrien er i rivende udvikling. Her er nogle nedslag i det arbejde, selskabet har været involveret i:

Bestyrelsen har brugt sine seminarer på at udvikle et strategi- og visions-papir. En strategi for hvordan vi bedst bidrager til og sikrer implementeringen af 10-årsplanen. En vision for det videre arbejde, for der er en del mangler i den første plan, samfundet udvikler sig utrolig hurtigt, og der bliver brug for en psykiatriplan version 2. Vi vil gerne sætte den dagsorden, og besluttede derfor at bruge tid på dette arbejde.

Det er et stort arbejde og vi kom langt omkring. Det handler om alt fra hvordan vi skal formulere os, hvilke ord vi skal bruge, til hvilket samfund vi ønsker for de kommende generationer. Målet er at finde de områder, vi skal fokusere på, og hvor vores specialviden og kompetencer kan gøre bedst gavn. Vi håber derfor, alle medlemmer vil læse vores papir og kommentere det, så den nye bestyrelse kan forsætte arbejdet. Vi skal bla. formulere politiske "statements" og udforme et mindre dokument, der kan deles med vigtige interessenter. En særlig tak skal lyde til Charan Nelander, som har bistået os i dette svære arbejde. Uden ham, var vi ikke nået, hvor vi er i dag.

Bestyrelsen har en løbende og stor opgave med at skrive høringssvar. Der kommer en lind strøm af lovforslag og bekendtgørelser, hvor vi har pligt til at bidrage med vores faglige viden, så lovgivningsarbejdet blive kvalificeret bedst muligt. Det er en meget stor opgave, og vi rækker ofte ud til enkelte medlemmer eller cheflægerne for at bede om hjælp fra de af jer, der har specifik viden. Her er vores samarbejde med Lægeforeningen og mange andre interessenter også værdifuld. Niels og Søren har gjort et stort arbejde sammen med Dorte for at samle og samskrive vores høringssvar.

Bestyrelsen har stor glæde af de mange medlemmer, der siger ja til at deltage i diverse udvalg, arbejdsgrupper, følgegrupper, forfattergrupper osv., der alle har til formål at højne kvaliteten af den udredning, behandling og støtte børn og unge med psykiske lidelser skal have sammen med deres familier. Uden en meget stor indsats fra mange medlemmer, ofte i deres fritid, ville vi som lægevidenskabeligt speciale slet ikke have den faglige indflydelse på vores eget speciale som vi har. Her kan f.eks. nævnes arbejdet med børn og unge DD, digitale behandlingsindsatser, alle de mange forskellige "pakker" i BedstforOs, LTT-følgegruppe, osv. TAK!!

Implementeringen af 10 årsplanen er meget politisk styret, og hele året har været præget af dette skisma mellem politiske og faglige hensyn. Det har været særligt svært ift. regeringens ønske om at løse de store problemer stigende antal henvisninger til ADHD-udredning især indenfor voksenpsykiatrien. Der kom derfor et forslag om at oprette særlige ADHD- og autisme-klinikker, som især blev lanceret som en løsning for børne- og ungdomspsykiatrien. Bestyrelsen har brugt mange kræfter på at tale med Sundhedsstyrelsen, ministeriet og hele

forligskredsen om dette og forklare hvorfor en sådan løsning ikke er fagligt forsvarlig for børn og unge.

Let tilgængeligt kommunalt behandlingstilbud for børn og unge med psykisk mistrivsel, der fik en faglig ramme beskrevet i 2023 og *Hurtig opstart af behandling og tryk opfølgning i børne- og ungdomspsykiatrien*, som blev vedtaget november 2024, adresserer mange af de problemer som *Bedre hjælp til mennesker med ADHD og autisme* gerne vil løse, og derfor har vi hele vejen igennem forsøgt at fastholde, at man ikke skal opfinde endnu en ny ting.

Det politiske fokus på ventelisterne er vedholdende og overskygger ofte alt det andet gode der sker. Vi har en opgave som selskab med at huske alle på, at vi alle ønsker så kort en venteliste som muligt, og samtidig at der aldrig har eksisteret en kort venteliste ind i børne- og ungdomspsykiatrien. Det er ikke nyt, at der er ventelister, og børne- og ungdomspsykiatrien er ikke i knæ. Vi er formentlig det speciale, der har øget vores "produktivitet" mest, relativt til stigning i speciallæger og andre ansatte. Ligeledes findes der lange ventelister indenfor andre specialer, som dog slet ikke får samme opmærksomhed. Vi skal forsøge at bruge denne opmærksomhed konstruktivt, så vi får den kapacitetsopbygning, der er brug for, bla. for at få ventelisterne ned, og for at udvikle vores faglighed, så børn, unge og voksne hele tiden får den bedst mulige behandling ud fra den nyeste viden, vi har.

Rigsrevisionens beretning, der udkom i 2024, om overholdelse af udredningsretten for børn og unge i psykiatrien satte gang i et rådgivende udvalg i sundhedsministeriet, med det formål at formulere en ny patient-ret. Vi kN glæde os over, at det affødte et fagligt paradigmeskift på vej hen mod en mere sammenhængende og familiefokuseret børne- og ungdomspsykiatri, idet patient-retten blev baseret på *Hurtig opstart af behandling og tryk opfølgning i børne- og ungdomspsykiatrien*, hvor formålet er at udredning og behandling forløber samtidigt og bliver individuelt tilrettet, så udredningen bliver mere præcis, og hvor terapi og vejledning kan fylde mere. <https://www.sst.dk/udgivelser/2025/hurtig-opstart-af-behandling-og-tryk-opfoelgning-i-boerne-og-ungdomspsykiatrien>. Det er stadig en udfordring, at man i sundhedsvæsenet bruger begrebet færdigudredt, og at vi i børne- og ungdomspsykiatrien (i modsætning til f.eks. pædiatrien) først beskriver et barn eller ung som færdigudredt, når der er to streger under den endelige diagnose. Det er bestyrelsens mål, at der sker et skifte, hvor endeligt udredt også kan være den første diagnose, f.eks. en angstlidelse, som man så kan behandle og adressere det problem, mens man videreudreder, og inddrager hvilken effekt den initiale behandling har. Det vurderer vi vil højne kvaliteten af både udredning og behandling.

DMPG'erne er blevet permanentgjort under SundK, og vi har valgt Dorte Linde-Bech til et varetage selskabets repræsentation i forretningsudvalget. DMPG'ernes opgave er at skrive retningslinjer og guidelines for vores faglige virke. Det er bestyrelsen håb, at alle grupper vil have børne- og ungdomspsykiatrisk repræsentation, både ift forskning, klinik, ledelse og uddannelses-fokus. Det vil kræve at flere personer deltager i hver forfattergruppe, hvilket også er nødvendigt. En særlig støtte og udfordring ift DMPG'erne er samarbejdet med voksenpsykiaterne. Vores fokus til tider kan være ganske forskelligt, det gælder bla. hvilke emner, sygdomme og formål vi har med den enkelte gruppes arbejde.

Sundhedsstyrelsen har netop udsendt en ny specialeplan i høring. Man ønsker at lægge flere opgaver ud til almen praksis og hele speciallægeuddannelsen skal herefter revideres. Christine Ebbesen og VIU er dybt involveret i dette arbejde. Vi er bekymret for, at de lange ventelister også driller her, fordi man politisk og organisatorisk forsøger at finde løsninger på manglen på speciallæger i det offentlige, ved at uddelegere speciallægeopgaverne til andre specialer, i stedet for f.eks. at gøre det mere attraktivt at arbejde i det offentlige. Det presser vores faglighed.

VIU's arbejde med H-kurserne vokser i takt med antallet af H-stillinger, hvor der i øvrigt pludselig kom besparelser fra SST midt i året. Det er vigtigt for os alle, og vi skal takke for, at vi har et velfungerende og hårdtarbejdende udvalg, som løfter denne kæmpe opgave. Tak!

Bestyrelsen deltog i Folkemødet, hvor vi havde to events i Regionernes telt. Et af vores events havde fokus på det svære samarbejde mellem region, kommune, almen praksis og familierne, når et barn har en svær udviklingsforstyrrelse eller psykisk sygdom. Det havde et politisk fokus, da vi arbejder for at de kommende sundhedsråd skal også have fokus på børn og unge, ikke kun de ældre med kroniske lidelser. Det samme budskab arrangerede vi et event om sammen med DSAM og DPS (pædiaterne). Vores andet event i Regionernes telt var mere folkelig oplysning. Derudover deltog forskellige bestyrelsesmedlemmer i mange forskellige debatter.

Vores samarbejde med DSAM og DPS har udviklet sig i 2025. Vi mødes jævnligt virtuelt, har skrevet en kronik sammen <https://www.altinget.dk/sundhed/artikel/sundhedsaktoerer-familier-til-et-barn-i-mistrivsel-skal-kunne-trykke-paa-en-roed-knap-for-hjaelp>. Forhåbentlig vil dette samarbejde også på sigt støtte os i samarbejdet med Regionerne, sundhedsråd, KL med mere.

Bestyrelsen har også fokus på, at den generelle udvikling i psykisk mistrivsel bliver adresseret i primærsektoren, hvor både sundhedsfremme og forebyggelse skal foregå. Pernille Darling og jeg deltaget i møder i Børne- og undervisningsministeriet mhp. at kvalificere en national strategi mod bekymrende langvarigt skolefravær. Det er og fortsætter med at være en af selskabets opgaver, at bidrage med vores viden om børns udvikling og psykopatologi i mange sammenhænge, som er i randområdet eller egentlig er udenfor vores egentlige ressortområde, sundhedsvæsenet. Det er ikke ulogisk, da al psykisk sygdom udvikles i et samspil mellem biologiske, psykologiske og sociale kontekster. Men det presser ofte vores fokus ift. de sværest syge børn og unge, og ofte bliver megen dialog enten-eller fremfor både og.

Den problemstilling har også gennemsyret arbejdet i Psykiatrirådet, som i øvrigt har været nedlagt hele 2025, da der skulle etableres et nyt råd. Det ser ud til endelig at lykkes. Her har bestyrelsen også brugt mange timer med "forhandlinger" i Psykiatricaliancen. Timer der desværre havde langt mere fokus på politisk magt fremfor fagligt indhold.

Få dage inden kommunal og regionsvalget afholdt vi en konference på Christiansborg, der fik god politisk opmærksomhed og opbakning. Det resulterede i, at de forskellige regionale konstitueringsaftaler kom til at indeholde formuleringer om behovet for at de nye

sundhedsråd også påtager sig opgaven med at sikre sammenhængende forløb for børn og unge med psykisk lidelse. Det var faktisk en politisk sejr for os som selskab. En proces der startede ved vores majseminar, hvor vi havde inviteret Per Okkels til at fortælle os om den nye sundhedsreform, herunder sundhedsrådene. Det er vores håb, at vi alle på sigt vil opleve at samarbejdet mellem kommune og region bliver udviklet til et mere gensidigt forpligtende samarbejde mellem fire parter: forældrene, almen praksis, region og kommune. Et vigtigt mål bliver, at koordinationsopgaven bliver adresseret som en opgave i sig selv.

BedstforOs-projektet, der har et meget bredt fokus, kommer forhåbentlig til at få en afgørende betydning for vores speciale. Så stor en fondsstøttet forskningsbaseret kvalitetsudvikling af børne- og ungdomspsykiatrien skal meget gerne skabe udvikling nationalt for os alle. Samtidig er det vigtigt, at vi som speciale sikrer, at det er os, der bestemmer retningen og ikke en fond eller andre interessenter, hvis de vil noget andet end os. Her vurderer vi, at BedstforOs fra starten har sørget for et meget tæt samarbejde med os, med SUM og SST, så det spiller sammen med implementeringen af psykiatriplanen.

Den private sektor vokser, og mens det er godt for mulighederne for at udvikle et fagligt fællesskab for de privatorganiserede, er det problematisk for den offentlige børne- og ungdomspsykiatri, der især mangler speciallæger til uddannelse af de kommende speciallæger. Bestyrelsen har haft mange møder bla. med SST, og med Danske Regioner med dette fokus. Det bliver vigtigt at en privat og en offentlig børne- og ungdomspsykiatri de kommende år finder ud af at samarbejde, så den offentlige børne- og ungdomspsykiatri udvikler sig og bliver stærk nok til at kunne løfte dens opgaver med behandling af de allersværest syge, den akutte psykiatri, vagtarbejde, uddannelse, forskning og udvikling af vores speciale.

Vi samarbejder med mange forskellige interessenter og har løbende kommunikation og møder og deltager i forskellige samarbejder med det formål at sikre udbredelse af vores viden og vores budskaber om hvad god behandling af psykisk sygdom og hvad mental sundhed er. Det gælder alt fra "traditionelle" som LF, SST, SUM, DBPO, Psykiatrialliancen, Psykiatrifonden, Bedre Psykiatri, Autismeforeningen, ADHD-foreningen, SIND til journalister fra medier som Altinget & Medicinsk Tidsskrift, til radio, TV og lokale aviser og politikere (både individuelle kontakter og kontakt med f.eks. hele forligskredsen om Psykiatriplanen eller et enkelt parti, der inviterer til møde) til interessenter, der fagligt ligger længere væk fra os. I 2025 har det bla. været den Sociale investeringsfond, Institut for Menneskerettigheder, De økonomiske råd, VIVE, Forum for digitale indsatser til børn og unge i psykisk mistrivsel, Forum: sammen om psykisk sundhed, Alliancen for uddannelse på lige vilkår, med flere.

Nogle gange ender det i en fælles kronik eller anden offentlig tilkendegivelse. Vi er glade for alle henvendelser om samarbejde, selvom nogle initiativer dør igen. Det kræver tid og åbenhed, men vi bliver stærkere, jo mere vi samarbejder med andre.

Bestyrelsen havde til hensigt at udgive et festskrift ifm. vores 25-års jubilæum. Men det har ikke været muligt at finde ressourcerne til at løfte denne opgave. Vi håber, at vi efter årsmødet vil kunne samle en række korte artikler fra professorernes oplæg, sammen med nogle få andre

indlæg og vores strategi og visionsoplæg, som vi kan dele med medlemmer og relevante interessenter.

Som forperson ser jeg selskabet udvikler sig hen mod:

Et fagligt stærkt forsknings- og uddannelses-funderet selskab

En bred bestyrelse, der har forskellige interesseområder og opgaver, der når vidt omkring

Et selskab med mange udvalg og interessegrupper, hvor alle involverer sig forskelligt, mange gange i løbet af ens karriere

Et samarbejdende selskab, hvor mange bidrager i mange tværfaglige partnerskaber

Et udadvendt selskab, hvor mange i bestyrelsen og selskabet bidrager i den offentlige debat

Et politisk engageret selskab, der arbejder for at påvirke de politiske processer til gavn for de børn, unge og familier, der har brug for os, der tager et samfundsmæssigt medansvar for alle børn og unge i Danmark

Tak til en virkelig fantastisk bestyrelse og nogle vidunderlige medlemmer, der rækker ud og vil bidrage, lige fra cheflæger til FYP'er.

Februar 2026, Nina Tejs Jørring